TIETÄJÄ

TEOSOFINEN AIKAKAUSKIRJA

4:s v. Helsingissä, Huhtikuun 15 p:nä 1908 N:o 4.

KIELLETTY HEDELMÄ.

Ihmiskunta on suuri ihminen ja ihmisyksilö on pieni ihmiskunta.

Kun ihminen vaeltelee lapsuutensa ja viattomuutensa paratiisissa, silloin hän ei tiedä hyvästä eikä pahasta. Hänen sielunsa silmät ovat ummessa, ei hän näe maailman säteilevää kauneutta eikä hän oivalla olemassaolon ylevää pyhyyttä. Hänen elämänsä on leikkiä ja tietämättään hän ottaa ravintonsa elämän puusta. Onnellinen hän on, vaikkei hän omaa onneaan tunne.

Mutta hänen kasvaessaan Eedenin paratiisissa tulee käskevän jumalan muodossa hänen luoksensa vanhojen kokemus ja oppi ja viisaudenusko ja sanoo: etkö näe, oi ihminen, että keskellä viattomuutesi paratiisia kasvaa hyvän ja pahan tiedon puu? Siitä puusta älä syö, sillä sen hedelmä on kielletty. Ken siitä syö, hänen näkyvistään katoaa Eedenin tarha ja elämän puu, ja onnen kuolema hänet yllyttää.

Silloin ihmisen silmät aukenevat ja hän näkee hyvän ja pahan tiedon puun, joka levittää tuuheat oksansa keskellä paratiisia. Säpsähtäen hän kääntää katseensa pois ja ummistaa silmänsä jälleen. Mutta kehitysvoiman kiemurteleva käärme herää hänen sielussaan ja houkuttelee häntä syömään tiedon puusta: syö, sillä muuten elämäsi menee hukkaan. Etkö näe, oi ihminen, että hyvän ja pahan tiedon puu on sama kuin elämän puu, josta tietämättäsi olet ravintosi noutanut? Kun siitä itsetieten syöt, aukenevat silmäsi ja sinä totisesti tulet niinkuin jumala, joka tietää hyvän ja pahan.

Ja oman luontonsa pakottamana ihminen syö.

Hänen riemunsa on suuri, sillä kielletyn hedelmän tuoksu on ihana, sen maku on hurmaava ja hyvän tunte-

minen ja näkeminen on jumalallisen suurenmoista. Nyt tiedän olevani onnellinen, hän ajattelee, nyt tiedän, mikä on hyvä.

Mutta missä on paha?

Pahaa ei ole, ajattelee ihminen, tämä on onnen yrttitarha.

Silloin laskee päivä ja elämän kokemukset tulevat ja niiden ääni puhuu hänen omassatunnossaan, vaikkei hän sitä tahtoisikaan kuulla. Ja se ääni sanoo: sinä söit kielletyn puun hedelmästä. Etkö näe, oi ihminen, ettei se puu ole ainoastaan hyvän, vaan että se on hyvän ja pahan tiedon puu? Kärsi nyt seuraukset.

Kolmannen kerran ihminen avaa silmänsä, ja katso Eedenin paratiisi on hävinnyt ja elämän puu ja hyvän ja pahan tiedon puu. Karu on maa hänen ympärillään ja kolkko hänen elämänsä. Joka pensaan ja petäjän takaa kurkistaa kuolema hänen silmiinsä, ja työllä ja tuskalla täytyy hänen varjella siltä itseään ja onnenmurustaan. Ja hän näkee ja ymmärtää pahan.

Silloin itää kaihon siemen hänen sielussaan ja ymmärrettyään pahan hän ikävöi hyvään. Hän kaipaa takaisin hengen Eedeniin ja hänen halunsa herää elämän puuhun. Ja rakkauden jumalan muodossa puhuu hänelle vanhojen viisaus: elämän puu on totisesti paratiisissa. Mutta etkö näe, oi ihminen, että porttia vartioitsee uhrautumisen enkeli totuuden tiedon kaksiteräisellä miekalla? Uskotko hänen tieltäsi väistyvän?

Mutta hengen Eedeni kajastaa ihmisen silmiin ja hän ei säiky enkelin miekkaa. Uskon, hän vastaa, sillä totuuden miekka on minun järkeni kädessä ja uhrautumisen enkeli minun sydämeni rakkaudessa. Olen syönyt hyvän ja pahan tiedon puusta ja tiedostani olen tehnyt itselleni kaksiteräisen miekan; olen kuolemaa paeten synnyttänyt ja synnyttäissäni nähnyt tuskaa ja tuskassa uhrannut itseni, ja katso, nyt on uhrautumisen enkeli minun sydämessäni.

Ja taasen ihminen avaa silmänsä ja näkee elämän puun paratiisissa, ja elämän puu on aivan hänen vieressään. Sillä niinkuin synnyttäminen on työtä ja tuskaa, niin on työ synnyttämistä ja synnytystyöstä syntyy elämä. Ja ihminen katselee elämän puuta ja näkee, että se on hyvän ja pahan tiedon puu. Mutta nyt hän välttää kielletyn hedelmän ja ottaa taas ravintonsa elämän puusta; ja hän syö niinkuin ei hän söisikään, ja paratiisi kukoistaa hänen ympärillään eikä hän kuolemaa tunne.

Mutta koska ihmiskunta ja ihminen ovat yhtä, sentähden Eedenin paratiisi on aina ollut ja on ja on oleva. Ihmiset syövät sen puista ja tiedon puun kielletystä hedelmästä ja viisastuvat ja viisastuessaan he ymmärtävät, että hyvän ja pahan tiedon puu on muuttunut heille elämän puuksi.

DHAMMAPADA.

BUDDHANOPIN TIE.

V.

Tyhmä.

60. Pitkä on yö valvojalle; pitkä on virsta väsyneelle; pitkä on elämä tyhmälle, joka ei tunne totista lakia.

61. Jos matkamies ei tapaa ketään, joka olisi häntä parempi tai hänen vertaisensa, käyköön hän vakavasti tietään yksinään; tyhmästä ei ole seuraa.

62. „Nämä pojat ovat minun ja tämä rikkaus on minun“ — sellaiset ajatukset vaivaavat tyhmää. Hän itse ei kuulu itselleen, mitä sitten pojat ja rikkaus?

63. Tyhmä joka tuntee tyhmyytensä, on ainakin siinä viisas. Mutta tyhmä joka luulee itsensä viisaaksi, on todella kerrassaan tyhmä.

64. Vaikka tyhmä olisi viisaan seurassa koko elämänsä, ymmärtäisi hän viisautta yhtä vähän kuin lusikka tietää ruuan mausta.

65. Jos älykäs mies tuokionkin yhtyy viisaan miehen seuraan, ymmärtää hän totuuden, niinkuin kieli tuntee ruuan maun.

66. Tyhmät ja ymmärtämättömät ovat itselleen suurimmat vihamiehet, sillä he tekevät pahoja tekoja pahoja hedelmiä kantamaan.

67. Se teko ei ole oikein tehty, jota ihmisen täytyy katua ja jonka tulokset hän ottaa vastaan itkien ja valittaen.

68. Ei, mutta se teko on oikein tehty, jota ihminen ei kadu ja jonka tulokset hän ottaa vastaan ilomielin.

69. Niin kauan kuin paha teko ei kanna hedelmää, luulee tyhmä sen hunajaksi, mutta kun se kypsyy, silloin kärsii tyhmä tuskaa.

70. Syököön tyhmä kuusta kuuhun ruokansa (niinkuin itsensäkiduttaja) kusha-ruohon lehdenkärjellä, niin ei hän kuitenkaan ole kuudettatoista osaakaan sen miehen arvoinen, joka hyvin on punninnut dharman (s. o. buddhanopin).

71. Paha teko, niinkuin äsken lypsetty maito ei (äkkiä) happane; se seuraa tyhmää kytien niinkuin tuli turpeen alla.

72. Ja kun paha teko, tultuaan tunnetuksi, kääntyy murheeksi tyhmälle, silloin se hävittää hänen loistavan onnensa, niin, se halkaisee hänen päänsä.

73. Halutkoon tyhmä vain väärää arvoa, etevyyttä bhikshujen joukossa, herruutta kokouksissa, palvelusta kansan keskuudessa!

74. „Ajatelkoon sekä maallikko että maailmasta eronnut, että minä olen tämän tehnyt; olkoot he minulle alamaisia kaikessa, mitä on tehtävä ja mitä ei ole tehtävä", tällainen on tyhmän mieli ja hänen himonsa ja ylpeytensä kasvaa.

75. „Toinen on tie, joka vie rikkauteen, toinen se tie, joka vie Nirvaanaan"; jos bhikshu, Buddhan oppilas on tämän oppinut, pyrkii hän maailmasta eroamaan.

VI.

Viisas.

76. Jos näet miehen, joka sinulle osottaa, mitä on vältettävä, joka antaa nuhteita ja on älykäs, seuraa sitä viisasta niinkuin seuraisit salattujen aarteitten ilmaisijaa. Sille, joka viisasta seuraa, käy vielä paremmin eikä huonommin.

77. Muistuttakoon hän, opettakoon, kieltäköön sopimattomasta! Hyvä häntä rakastaa, paha häntä vihaa.

78. Älköön sinulla olko pahointekeviä ystävinä eikä alhaismielisiä: hanki ystäviksesi hyveellisiä, ihmisten parhaita.

79. Joka sieluunsa juo dharman, elää onnellisesti ja kirkkain mielin: viisas riemuitsee aina dharmasta, valittujen opettamasta.

80. Kaivontekijät johtavat veden (minne mielivät); jousentekijät taivuttavat kaaren; kirvesmies vääntää puuta; viisaat taivuttavat ja muovaavat itseänsä.

81. Niinkuin kallio ei tuulessa horju, niin viisaat eivät hämmenny moitteesta tai kiitoksesta.

82. Viisaat, kuunneltuaan dharmaa, tulevat rauhallisiksi kuin syvä kirkas tyyni järvi.

83. Hyvät ihmiset vaeltavat kaikissa tiloissa varovasti; hyvät ihmiset eivät puhu aistillisen tyydytyksen himosta; kohdatkoon onni tai suru, eivät viisaat koskaan näytä haltioihinsa riemastuneilta tai alakuloisilta.

84. Jos ihminen ei itsensä tähden eikä muiden tähden halua, ei poikaa, ei rikkautta eikä herrautta, ja jollei hän halua omaa menestystään väärillä keinoilla, silloin hän on hyvä, viisas, hyveellinen.

85. Harvoja on ihmisten lapsissa niitä, jotka pääsevät toiseen rantaan (tulevat Arhateiksi); muut vain juoksevat ylös ja alas tätä rantaa.

86. Mutta ne jotka seuraavat dharmaa, kun se on heille hyvästi saarnattu, ne pääsevät pois kuoleman valtapiiristä, kuinka vaikeata siitä onkin päästä.

87, 88. Viisaan tulisi jättää (tavallisen elämän) pimeä tila ja noudattaa (bhikshun) valoista tilaa. Mentyään kodistaan kodittomaan tilaan pitää hänen yksinäisyydessään etsiä iloa siinä, missä iloitseminen näyttää vaikeimmalta. Jättäen kaikki nautinnot taakseen ja nimittämättä mitään omakseen pitää viisaan puhdistaa itseänsä kaikista mielen huolista.

89. Ne joiden mieli on saanut hyvän perustuksen tiedon (seitsemässä) prinsiipissä, jotka kiintymättä mihinkään iloitsevat vapautumisestaan, joiden mielihalut ovat voitetut ja jotka ovat täynnä valoa, ne ovat vapaat tässä maailmassa.

SYMBOLIIKKAA.

II.

Elämän näyttämö.

Niinkuin luontoa voimme pitää suurena kuvastona, niin on tätä ihmisten elämää aina kutsuttu näytelmäksi. Mitä tämä merkitsee? Mitä on näytelmä? Kaikkina aikoina on ainakin jonkunlaista näytelmätaidetta harjotettu ja sen tarkotuksena on aina ollut, ylimalkaisesti lausuen: näkyvässä ja kuultavassa muodossa kuvata todellista elämää sellaisella havainnollisella tavalla, että vaikuttavien lakien toiminta selvästi ilmenee ja syyt ja seuraukset järjellisesti ja johdonmukaisesti riippuvat toisistaan. Näytelmä on edeltäpäin laadittu yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, jonka tulee saattaa ilmi vissejä aatteita, ja näyttelijät voivat tekijän suunnitelmasta poiketa ainoastaan esitystapaan nähden.

Näytelmä on todellisen elämän kuvaa. Nyt sanomme siis, että tämä „todellinen elämä“ taas vuorostaan on ylhäältä katsottuna näytelmä, s. o. kuva toisesta vielä todellisemmasta elämästä. Niinkuin abstraktiset aatteet näyttämöllä esitettyinä saavat havainnollisen ja mieleenpainuvan muodon, niin on tämä ihmiselämäkin vartavasten järjestetty ja sommiteltu kuvaleikiksi, jossa näkymättömät voimat ja lait silminnähtävästi ja kouraantuntuvasti ilmenevät, jotta näiden kuvien kautta vähitellen paljastuisi niiden takana oleva todellisuus. Me ihmiset olemme kaikki näyttelijöitä, jotka esitämme suuren tekijän valmistamaa ja ohjaamaa taideluomaa tehdäksemme tajuttavaksi Hänen ajatuksensa ja Hänen viisautensa.

Paljon voimme, jos sen oikein oivallamme, oppia tästä aatteesta, että elämä on näytelmä ja me vain sen toimeenpanijoita. Mutta ensi kuulemalta väitös tuntuu oudolta ja herättää vastaväitteitä. Mekö olisimme näyttelijöitä, mekö alistuen noudattaisimme edeltäpäin määrättyä roolia, annettua tehtävää? Olemmehan vapaita, itsenäisiä olentoja, jokainen tekomme on sisässämme tapahtuneen harkinnan ja päätöksen tulos.

Mutta kysykäämme itseltämme, kuinka paljon elämässämme on itsemme luomaa ja määräämää. Olemmeko itse päättäneet, mihin oloihin tulisimme syntymään ja minkä kasvatuksen saamaan ja voimmeko täysikasvaneinakaan hallita ympäröiviä olosuhteita? Kun sielumme lapsuuden jälkeen vähitellen alkaa aukaista silmiänsä tässä maailmassa ja herätä itsetietoiseksi, huomaa se jo olevansa keskellä elämän virtaa ja yhä useammat siteet sitä piirittävät ja vetävät eteenpäin. Olemmehan vielä vallan voimattomia edes omia mielitekojamme hallitsemaan emmekä kykene sisällisesti seuraamaan sitä tahtoa, jonka tunnemme todellisen itsemme tahdoksi. Nekin, jotka aina tekevät „oman päänsä jälkeen“, ovat sittenkin vain näyttelijöitä, vaikka ovat niin syventyneet rooliinsa, että luulevat sitä itse joka hetki luovansa. Mutta Tekijä, joka on heille antanut heidän „päänsä“, on myöskin voinut ennakolta tarkoin laskea kaikki heidän askeleensa eikä ratkaisevalla hetkellä tarvita muuta kuin ajatussysäys näkymättömistä maailmoista, jotta he päätäpahkaa syöksyisivät sitä noudattamaan, luullen sitä omaksi tahdokseen. [1])

[1]) Kun taitava hypnotisoija käskee nukkuvaa potilastaan määrätyllä hetkellä kuukauden taikkapa vuoden jälkeen saapumaan hänen luokseen, tulee kutsuttu todella määräajalla, vaikka hänellä olisi kuinka vaikeita esteitä, ja kuitenkin, ihmeellistä kyllä, luulee tulleensa vallan vapaasta tahdostaan. Siinä ihmisen itsenäisyys!

Mutta mistä sitten johtuu ihmisen vapaudentunne? Onko se siis paljas illusioni? Katsokaamme taasen näytelmää. Tunteeko näyttelijä olevansa orjan asemassa ja onko hän muitten ihmisten halveksima, sentähden että hänen työnsä ja toimensa vain on toistaa toisen ihmisen sanoja? Ei suinkaan, vaan jos hän on todellinen näyttelijä, joka täydestä halustaan on alalleen antautunut, tuntee hän olevansa täysin vapaa. Kun näytelmä on sellaisen henkilön laatima, joka hieman on muita ihmisiä korkeammalla, ja kun näyttelijää elähyttävät samat aatteet ja samat tunteet kuin mitä näytelmässä on esitettynä — silloin ei voi olla puhettakaan orjamaisuuden tai halpuuden tunteesta. Nytpä myöskin ihmisen sisin sielu on vapaasta tahdostaan antautunut näyttelijäksi, astunut alas elämän näyttämölle ja alottanut pitkän oppi- ja kehityskauden. Sen täytyy ensin näytellä alhaisia ja häpeällisiä osia, sen täytyy havainnollisesti näyttää, kuinka pahasta ei voi koskaan seurata muuta kuin pahaa, kuinka erehdykset eivät koskaan jää Jumalalliselta Lailta oikaisematta, ja vähitellen se harjaantuu yhä vaativampia osia esittämään. Koska tämä ihmisen todellinen itse hyväksyy Elämännäytelmän Tekijän tahdon ja tarkotuksen sekä yleisesti että erittäin itseensä nähden, ja on valmis täyttämään sille annetun tehtävän parhaan kykynsä mukaan, tuntee se olevansa vapaa, niinkuin oikea näyttelijä. Mutta ulkonaisen ihmisen, „päivätajunnan“ täytyy tahtoen tai tahtomattaan noudattaa määrättyä ohjelmaa ja pysyä vissien rajojen sisällä. Se on oman luonteensa sitoma, ulkonaisten olojen kahlehtima, se ei uskalla eikä julkea näyttämöllä poiketa osastaan. Jumalalliset ja inhimilliset lait ja säännöt ovat sille pakkoa ja käskyä, vaan ei sisälliselle ihmiselle. Ulkonainen ihminen ei myöskään kykene luomaan itselleen uutta osaa kuin mitä sille on annettu. Ainoastaan sisäisellä näkymättömällä työllä se voi jouduttaa kehitystään ja valmistua kykeneväksi ensi kerralla korkeampia tehtäviä suorittamaan.

Mutta eikö ole kevytmielistä, jos ihminen luulottelee oman viheliäisen elämänsä olevan näytösroolin, jonka itse Jumala on hänelle esitettäväksi antanut? Siten hän voi syytää syyn Tekijän päälle, vaikka eläisi kuinka kurjasti ja tekisi mitä rikoksia tahansa. — Eipä tarvitse meidän heittää syytä Tekijän päälle: Hän on sen itse ottanut päällensä. Niinkuin oikea näytelmäntekijä panee koko sielunsa ja elämänsä teokseensa, niin on Suuren Näytelmän Tekijäkin äärettömässä rakkaudessansa antanut oman elämänsä teokseensa, hän elää itse mukana jokaisessa luodussaan, kärsien heidän kanssaan,

ponnistaen, taistellen ja iloiten, hän ottaa päälleen edesvastuun heidän teoistaan eikä ainoatakaan työnnä luotansa. Hän on itse luonut näytelmän ja on myöskin silloin tiennyt, mitä on tehnyt, eikä hänelle ole pettymys mahdollinen. Kaikki näyttelijät ovat hänen palvelijoitaan eli paremmin hänen lapsiaan ja hänen rakkautensa pysyy kehityksen kaikilla asteilla heille muuttumattomana. Näytelmän henkeen kuuluu, että huonoista teoista on huonot seuraukset ja siten syntyy aina ristiriitoja ja taisteluita, mutta näyttelijöiden tarvitsee kärsimyksiä tuntea ainoastaan niin kauan kuin pitävät tätä kuvaelämää ainoana elämänä eivätkä ole oppineet elämään todellisuuden maailmassa näyttämön ulko- ja yläpuolella olevassa, jossa ilot ja surut ovat yhtä ja ikuinen rauha vallitsee.

Nyt sanonee joku: „Jos ihmisen elämä olisi verrattavissa näytelmään, silloinhan siinä pitäisi niinkuin näyttämöllä ainakin kaiken tapahtua järjestyksessä säännöllisen ohjelman mukaan, kukaan näyttelijöistä ei voisi niskotella ja kieltäytyä osaansa suorittamasta, jottei koko näytös menisi piloille. Mutta näemmehän, kuinka jokapäiväisessä elämässä ihminen usein voi asettua suorastaan sotimaan Jumalan tahtoa vastaan. Hän voi tehdä tyhjäksi kaikki laskut ja saada aikaan mitä keikauksia tahansa. Senpätähden onkin elämä pikemmin suuri kaaos eli sekasoka ja raateleva ristiriita kuin järjestetty kokonaisuus“.

Mutta entäpä jos me arvostelemme elämää vain yhden yksityisnäytöksen kannalta näkemättä näytelmän koko juoksua. Entäpä jos suuri sovitus tapahtuukin näyttämön takana ja näytelmän jälkeen, niinkuin suurissa kreikkalaisissa tragedioissa lopullinen sovitus ei tullut suorastaan näyttämöllä esitetyksi vaan jätettiin pikemmin näytelmän luonnollisena jatkona katsojan aavistuksen ja mielikuvituksen täydennettäväksi. Ja entäpä jos tuo rikkoja tekeekin tyhjiksi vain ihmisten laskut eikä Tekijän. Tavallinen ihminen, joka tottelee hyviä ja pahoja haluja, mielitekojansa ja päähänpistojansa, ei ainakaan voi muuttaa Suuren Näytelmän juoksua. Jotta hän voisi saada jonkun määrätyn kohtauksen epäonnistumaan, tulisi hänellä olla varmaksi ja vahvaksi kehitetty tahdonvoima, jonka hän tykkänään olisi irrottanut Tekijän yhteydestä katkaisemalla näkymättömät siteet. Näitä edellytyksiä ei ole muilla kuin niillä, joita teosofisella kielellä kutsutaan „mustiksi maagikoiksi“, ja niitäpä ei lasketakaan keskelle tätä ihmisten näytelmää sitä turmelemaan. Ne saavat pysyä syrjässä omassa kuolemaan tuomitussa valtakunnas-

saan ja voivat ainoastaan antaa kehotuksia ja yllytyksiä mutta ei muuttaa kohtalon teitä.

Mutta jos elämä nyt on näytelmä ja me siinä näyttelijöitä, missä sitten ovat katsojat, missä suuri yleisö? Katsojat ovat — me itse. Ihminen on siksi monimutkainen olento; hänessä on sekä näyttelijä että katsoja. Elämän näyttämöllä hän itkee ja nauraa, häärii ja riehuu, ja kaiken aikaa istuu toinen puoli hänestä katsellen syrjästä näytelmän menoa hartaasti tarkkaavana ja kuitenkin täysin levollisena. Näyttelijä ajattelee vain itseään ja arvostelee kaikkia asioita oman personansa kannalta, mutta katsojalle on muidenkin näyttelijäin kohtalolla miltei sama merkitys kuin hänen oman minänsä kohtalolla. Hän koettaa tunkeutua näytelmän henkeen ja oppia tuntemaan Tekijän tarkotukset. Hän tahtoo käsittää, mitkä syyt ovat tapahtumain takana, ja iloitsee nähdessään seurausten käyvän syitä myöten, erehdysten korjautuvan ja itkee hartaudesta ja kiitollisuudesta, kun rakkaus ja totuus kaikkien esteitten yli vihdoinkin pääsevät voitolle, vaikka personalliset pyyteet murskautuvat.

Onko tämä ihmisen jaotus vain haaveilua? Eikö jokainen, joka on tarkannut omaa itseään, ole sisällään tavannut sen tyynen katselijan, joka on yläpuolella ulkonaisen minän rientoja, ajatuksia ja tunteita, joka ei himoitse mitään maallista s. o. näytelmän kuvia ja varjoja, joka aina pysyy puhtaana, kuinka paljon personallinen minä rikkookin, ja ainoastaan ihmettelee — suree — ja toivoo hyvää? Se ei ole täydellinen, se on kuin lapsi tietämätön ja heikko ja kehittyväinen, mutta sillä ei ole itsekkäitä vaatimuksia vaan yksistään halua oppia tuntemaan suuren Tekijän Totuuden ja elämään hänen elämäänsä.

Tämän kaiken ovat viisaammat ihmiset aina nähneet ja tienneet; siitä on meillä selvä todistus kielessämme. Kaikissa sivistysmaissa käytetään yhteistä latinalaista lainasanaa „persoona“ (personallisuus) merkitsemään erityistä yksilöä määrättyine ominaisuuksineen. Tämä sana persoona on suorastaan saatu näyttämöltä ja merkitsee naamiota. Siis jo muinaisina aikoina on käsitetty, että ihmisen „personallisuus“ on vain naamio, joka kätkee hänen todellisen itsensä.

Hän on itse sisässään kuolematon henki, yksilöllisyys, joka monta kertaa astuu näkyväiselle näyttämölle ja joka kerta pukee yllensä uuden naamion, personallisuuden. Milloin on hänen personallisuutensa ulkonaisesti onnellinen, milloin kärsivä, milloin voimakas, milloin heikko ja lankeevainen. Milloin on hän korskea kuningas, milloin halpa

haudankaivaja, milloin rikas, milloin köyhä — eli oikeammin näyttelee rikkaan ja köyhän osaa, sillä itse hän henkisenä olentona on kaikkien vaiheitten yläpuolella.

Eikö elämä tunnu aivan toisenlaiselta, jos sitä katsotaan tältä kannalta? Sisäinen arvomme ei riipu siitä, mitä osaa ulkonaisessa elämässä näyttelemme. Parhainkin näyttelijä voi esiintyä sivuhenkilön osassa. Pääasia on, että kukin hyvin täyttää sen tehtävän, joka on hänelle uskottu, ja koettaa tehdä osastaan niin täydellisen kuin suinkin. Hän ei saa itse pyrkiä loistamaan, jottei häiritsisi kokonaisvaikutusta. Tekijä kyllä pitää huolta siitä, että jokaiselle kulloinkin annetaan sellainen osa, jossa hänellä on paras tilaisuus harjottaa ja kehittää ilmi sisäisiä kykyjään. (Jatk.)

V. H. V.

MIKSI MINUSTA TULI TEOSOFI?

III.

Asuessani Jurvassa tilasin 1895-vuoden alusta Hampurista Saksan baptistien äänenkannattajan, „Der Wahrheitszeuge" (totuuden todistaja)-nimisen viikkolehden, josta ruotsinsin usein mielestäni hyviä pätkiä Vaasassa ilmestyvään „Finska månadsposten"-nimiseen Suomen ruotsinkielisten baptistien äänenkannattajaan. Kerran oli „Der Wahrheitszeugessa" huomiotani herättävä kirjotus, jonka otsakkeena oli: „Gehen die Heiden verloren, wenn sie als solche sterben (hukkuvatko pakanat, jos he sellaisina kuolevat)?"

Tässä kirjotuksessa vakuutettiin, että „pakanat", jos sellaisina kuolevat, todella joutuvat ikuiseen helvettiin. Luottamukseni baptistien autuusoppiin sai taas kamalan kolauksen. Kun näet samassa saksalaisessa lehdessä kerrankin oli tilasto, joka näytti, kuinka paljon kunkin uskonopin tunnustajia oli maapallolla, ja jossa sanottiin, että „pakanoita" oli 800 miljoonaa eli enempi puoli nykyisen ihmiskunnan jäsenistä, alkoi minusta tuntua siltä, että koko muotopuolinen kristillinen kirkko kaikkine lahkoineen ei ole muuta kuin itsekäs puolue. Kaikki muutkin puolueet pitävät itsensä oikeina ja tuomitsevat toisensa vääriksi. Ja minkälainen oikeuden jumala, kysyin itseltäni, olisi sellainen olento, joka

heittäisi helvetin tuleen nuo 800 miljoonaa „pakanaa", joista useimmat omalla tavallaan vilpittömästi etsivät totuutta ja elävät pyhästi — vaan sentähden etteivät syystä tai toisesta voi pitää Jeesus natsaretilaista ainoana jumalan poikana ja vapahtajanaan.

Seuraavana vuotena eli 1896 perustin „Totuuden Kaiku"-nimisen suomenkielisten baptistien äänenkannattajan. Nimen sain tälle Ranskasta. Olin näet jo tilannut Pariisista Ranskan baptistien äänenkannattajan, jonka nimi oli „L' Echo de la Vérité" (totuuden kaiku). Tämä nimi oli minusta sopiva suomalaisellekin lehdelle. Mutta mainitun ranskankielisen lehden nimilehdellä oli vertauskuva, joka syvästi loukkasi oikeuskäsitystäni. Tässä vertauskuvassa oli härän, auran ja palavan uhrialttarin kuva. Näitä kolmea kuvaa ympäröivässä kaaressa olivat sanat: „Prêt à servir, prêt à mourir (valmiina palvelemaan, valmiina kuolemaan)." Vertauskuvalla tahdottiin siis sanoa, että samoin kuin härkä on valmiina vetämään auraa ja siis palvelemaan ihmistä tai myös valmiina ottamaan ihmisen kädestä surmaniskun ja luovuttamaan ruumiinsa uhrialttarilla poltettavaksi, samaten tulee uskovaisen ihmisenkin olla tahdottomana juhtana jumalan kädessä.

Kun sitten tilasin Bostonista „The Baptist Missionary Magazine" (baptistilähetysaitta)-nimisen englanninkielisen lehden, oli senkin etusivulla samanlainen vertauskuva ja ympärillä sanat: „Ready for either (valmiina kumpaankin)".

Mainittu vertauskuva antoi minulle paljon järkeilyn ja miettimisen aihetta. Olin jo silloin eläinten tappamista vastustavalla kannalla ja minusta tuntui luonnon raiskaamiselta väkivaltaisesti riistää miltään olennolta henkeä. Muut baptistit sen sijaan uskoivat, että jumala muka on „asettanut" eläimet ihmisten ruoaksi. Sitten tahdoin uskoa, ettei ihminen ole minkään yliolennon leikkipallona vaan kyllä apulaistyöntekijänä.

Pian alkoi kuulua ääniä, että minun toimittamani „Totuuden Kaiku"-lehti ei ollut puhdasoppinen baptistien äänenkannattaja. En näet voinut pitää itseäni sellaisessa kurissa, ettei lehteen olisi päässyt pujahtamaan yleisen baptistimielipiteen vastaista käsitystä ihmisen ja elämän merkityksestä. Minua nuhdeltiin ja uhattiin monta kertaa ottaa minulta pois se pieni aineellinen kannatus, minkä E. Janssonin välityksellä parin vuoden aikana sain Amerikan baptistilähetysyhdistykseltä. Se ei ollut suuri, ainoastaan 60 markkaa kuukaudessa.

Vaasassa tutustuin J. Mänttä-nimiseen kivityömieheen, joka loma-aikoinaan esiintyi baptistisaarnaajana. Tämä mies etsi myös korkeampaa elämän ymmärrystä kuin baptistien oppi tarjosi. Tekisi mieleni kutsua häntä uuden ajan tai ainakin Suomen Sookrateekseksi, sillä häntä oli mahdoton saada suuttumaan. Minä kadehdin häntä, koska tiesin olevani niin paljoa alempana häntä itsensähillitsemiskyvyssä. Hän istui meillä usein puoleen yöhön keskustelemassa korkeammasta elämänymmärryksestä. Oi, miten ihania ne hetket olivat! Ei kukaan meistä tietänyt mitään teosofiasta, mutta me olimme tietämättämme teosofeja.

En voi tässä olla mainitsematta erästä keskustelua, johon Mänttä, Jurvan baptistiseurakunnan johtaja J. Nostaja ja minä otimme osaa. Keskustelu tapahtui Mäntän kotona. Nostaja pelkäsi kovasti „väärää oppia“ ja esiintyi tässä keskustelutilaisuudessa Mäntän vastaväittäjänä. Nostaja huomautti, ettei hän uskaltanut „taivasosansa“ menettämisen pelosta takertua mihinkään viisausopillisiin ongelmoihin.

„Vai sentähden sinä siis uskovainen olet, että taivaaseen pääsisit“, sanoi Mänttä hymyillen. „Sinä palveletkin siis jumalaa itsekkäistä pyyteistä. Minusta ei vilpitön totuuden etsijä saa toivoa minkäänmoista hyvitystä tai palkkiota itselleen“.

Mänttä matkusti sittemmin Amerikkaan, jossa viipyi muistaakseni toista vuotta. Sieltä palattuaan oli hän niin „vääräoppinen“, että minäkin pidin häntä jo suuresti eksyneenä.

Kun eräänä iltana istuin kirjotuspöytäni ääressä „Totuuden Kaiun“ toimitustyössä, astui Mänttä sisään. Vaimoni ja lapseni olivat naapurin puolella, joten olin kahdenkesken entisen hyvän ystäväni kanssa. Ihan ensi sanoikseen kysyi Mänttä minulta: „Uskotko sinä, että Jeesus nousi haudasta sillä ruumiilla, joka hänellä oli ristillä kuollessaan?“

Minä sävähdin ja vastasin:

„Tietysti, koska raamatussa niin sanotaan“.

Mänttä alkoi sitten selittää, ettei Jeesus ollenkaan noussut ylös, vaan että koko ylösnousemisjuttu oli jälestäpäin keksitty. Kun minä en silloin tietänyt mitään astraaliruumiista, en osannut muuta kuin surkutella Mänttää, joka tahtoi tehdä tyhjäksi Jeesuksen ylösnousemisen. Seurustelumme tulikin hyvin harvinaiseksi toverini „vääräoppisuuden“ tähden. Kun sitten vuosien kuluttua käväsin Vaasassa Mänttääkin tapaamassa, kuunteli hän puolestaan suurella mielihyvällä minun puhettani teosofisesta maailmankatsomuksesta.

Minussa oli jo vuosia sitten kytenyt halu päästä Palestiinaan ja Egyptiin. Mutta 1896-vuoden lopulla tuli tämä halu niin voimakkaaksi, että päätin ryhtyä tositoimiin sen tyydyttämiseksi. Tuntui siltä, että elämäni kuluisi hukkaan, jos en saisi käyskennellä niillä „pyhillä" paikoilla, joilla Jeesus oli oleskellut. Kuvittelin mielessäni, kuinka suloista olisi istua Jordanin rannalla, uida siinä virrassa, soudella Genezaretin järvellä, mutta etupäässä käydä Golgatalla, Öljymäellä, Natsaretissa y. m. Tiesin kyllä, ettei muinaisesta Jerusalemista enää ole „kiveä kiven päällä", mutta sittenkin oli itse maaperä sama, jolla „jumalan poika" kerran astuskeli.

Kirjoitin aikeestani „Totuuden Kaikuun" ja pyysin uskovaisia kannattamaan aiottua matkaani varoillaan. Sain tällä tavalla kokoon 100 markkaa. Toiset 100 markkaa lainasin. 200 markkaa taskussa ja vankka laukullinen kirjoja mukanani lähdin helmikuun lopulla 1897 matkalle. Odotettuani Hangossa toista viikkoa, pääsin Baltic-laivassa Lyypekkiin.

Olin siinä lapsellisessa uskossa, että uskolaiseni baptistit, joita tiesin olevan kaikkialla matkan varrella, antaisivat minulle yösijan ja ruoka-aterian ilmaiseksi, joten saisin rahani käyttää paljaaseen matkustukseen. Tiesin kyllä, ettei tällaista matkaa sittenkään 200 markalla suoritettaisi, mutta kun „Pohjalaisen" toimittaja lupasi matkakertomuksistani maksaa 10 markkaa palstalta, toivoin niukasti eläen tulevani toimeen.

Kirjotin myös silloisen Päivälehden toimitukselle tarjoutuen lähettämään lehteen havaintojani matkalta, mutta en saanut minkäänlaista vastausta. Pitivät kai minut liian vähäpätöisenä henkilönä.

Lyypekkiin tultuani kyselin kadulla ihmisiltä, missä olisi baptistikirkko. Eräs muurari neuvoi minut sinne. Mutta kun oli arkipäivä, en päässyt kirkkoon. Menin saman rakennusryhmän yläkertaan kysymään, missä seurakunnan johtaja asuisi. Siellä sain tietää, että tämä oli matkustanut Hampuriin. Saatuani sitten tietää erään baptistiperheen asunnon, menin sinne hakemaan yösijaa. Huoneessa istui kolme vanhaa ihmistä, yksi nainen ja kaksi miestä, pöydän ääressä. Esitin asiani ja pyysin yösijaa, mutta ällistyin kovasti, kun perheen emäntä ärjäsi:

„Wir können niemand beherbergen", s. o. emme voi ketään majottaa.

Perheen isäntä ihmetteli, miten olin lähtenyt niin pitkälle matkalle vähillä varoilla ja selitti, ettei Saksassa ole

tapana antaa kenellekään yösijaa muualla kuin hotellissa. En sentään uskaltanut mennä kalliiseen hotelliin vaan hain erään halpahintaisen yöpaikan — kapakasta. Tällaiset yömajat ovat kaikkialla kapakan yhteydessä. Suureksi kummakseni ja kaikista vastaväitteistäni huolimatta täytyi minun muitten yövierasten tavalla riisuutua ilkialastomaksi. Makuuhuoneessa ei ollut minkäänlaista lämmityslaitosta, ja helmikuun lopulla oli vielä kylmä Lyypekissä. Kahden patjan välissä tarkeni sentään maata.

Seuraavana päivänä matkustin Hampuriin. Etsin siellä baptistien kirjakaupan ja kustannusliikkeen. Sinne tultuani pyysin saada puhutella liikkeen johtajaa ja „Der Wahrheitszeugen" päätoimittajaa, toht. Philipp Bickeliä. Tämä oli kaupungilla asioillaan. Siinä odotellessani käännyin kirjansitomossa työskenteleviin veljiin, pyytäen että he toimittaisivat minut johonkin baptistiperheeseen yöksi. Nämä vastasivat samoin kuin Lyypekissäkin tapaamani baptistit, ettei Saksassa ole tapana antaa kenellekään yösijaa yksityisen luona, neuvoen minua hotelliin. Kysymykseeni, eivätkö uskovaiset voisi tehdä tässä suhteessa poikkeusta „maailman lasten" tavasta, ei annettu suoraa vastausta. Kun vielä olin pitänyt „veljille" pienen moraalisaarnan, jossa huomautin, että jos Saksasta tulisi uskonveli Suomeen, puhuen vielä maan kieltä, niin hänet otettaisiin avosylin vastaan kaikkialla, niin rupesivat he neuvottelemaan keskenään. Eräs „veljistä" tuli luokseni ja sanoi saattavansa minut yösijapaikkaan. Luulin, että minut vietäisiin johonkin perheeseen. Mutta hämmästykseni oli suuri, kun oppaani vei minut kapakkaan. Sisään astuttuamme sanoi hän eräälle miehelle, joka arvattavasti oli viinuri: „Tämä mies haluaa yömajaa". Sitten poistui hän. Ällistyneenä jäin siihen katsomaan. Pian oli päätökseni valmis. Kirjotin vaimolleni, että palaisin Hampurista takaisin. Mahdotontahan minun tällaisissa oloissa enää oli ajatellakaan pitemmälle matkustamista. Tilasin yksinäisen huoneen, jossa vietin yön. Seuraavana päivänä palasin Lyypekkiin, jossa heti menin hotelliin, jotta ei olisi tarvinnut alastomaksi riisuutua. Kolme päivää odotettuani pääsin palaamaan Hankoon samassa laivassa, missä olin Lyypekkiin tullutkin.

Saksassa käynnistä sain sen opetuksen, etteivät „apostoliset kristityt" olleet ensinkään parempia kuin „maailmanlapsetkaan".

Seuraavana kesänä sattui tapaus, joka vierotti minut kokonaan baptisteista. Asuin silloin Peräseinäjoella. Kun menin Vaasaan „Totuuden Kaikua" toimittamaan — lehti

ilmestyi kuten vielä nytkin kerran kuukaudessa — sain „Finska Månadspostenista“ nähdä, että baptistien vuosikokous pidettäisiin juhannuspäivänä. Siihen asti oli se pidetty muina aikoina. Sanoin I. S. Östermanille, etten voisi tulla kokoukseen, koska jo kaksi kuukautta sitten olin „Totuuden Kaiussa“ ilmottanut, että Peräseinäjoella juhannuspäivänä pidettäisiin n. s. elähdyskokous, jossa minun läsnäoloni oli välttämätön. Kysyin Östermanilta, miksi ei hän ollut minulle edes postikortilla ilmottanut, että vuosikokous pidettäisiin juhannuksena, jotta olisin ajoissa tiennyt ilmottaa Peräseinäjoella pidettävän kokouksen tuonnemmaksi siirtämisestä. Hän vastasi: „Kyllä minä asian tiesin, mutta en sitä miksikään ottanut“.

Pyysin Östermanin sanomaan Janssonille, etten minä mitenkään voisi päästä Vaasaan kokoukseen, koska samana päivänä olisi Peräseinäjoella kokous, jonne odotettiin osanottajia m. m. Hangosta asti. Sieltä aikoi näet kivityömies Eriksson vaimoneen tulla meidän juhlaan ja samassa tilaisuudessa kastattaa itsensä.

Pian sain E. Janssonilta kirjeen, jossa tämä ilmotti, että hän ottaisi minulta pois Amerikasta tulevan kannatuksen, jos en juhannuspäiväksi saapuisi Vaasan kokoukseen. Minun olisi pitänyt saattaa köyhille ihmisille sellainen mielikarvaus, että olisivat pitkän matkan päähän itsensä kustannettuaan saaneet tyhjin toimin palata takaisin. Eikä minulla ollut Vaasan kokouksessa edes minkäänlaista ohjelmatehtävääkään. Kuulijana olisin saanut istua.

Neuvottelin vaimoni kanssa mitä tekisin. Toisessa vaakakupissa oli nyt saarnaajakoulun opettajan ja „Totuuden Kaiun“ toimittajan virka sekä 60 markan kuukausipalkka, toisessa ainoastaan hyvä omatunto siveellisen velvollisuuden täyttämisestä. Neuvottelumme tuloksena oli se, että laskimme hyväksymispunttimme viimeksi mainittuun vaakakuppiin, antaen siis toimen ja leivän mennä. Vastasin E. Janssonin „ultimatumiin“, että olisin Peräseinäjoen kokouksessa juhannuspäivänä, seuratkoon tästä velvollisuuteni täyttämisestä mitä tahansa.

Elokuussa samana vuotena (1898), kun „Totuuden Kaiun“ käsikirjotukset olivat valmiit, sain Vaasasta J. Liljestrandilta kirjekortin, jossa hän ilmoitti, ettei minun tarvinnut enää lähettää käsikirjotuksia, koska saisin olla vapaa lehden toimituksesta. Rahaa en sen jälkeen enää saanut E. Janssonilta.

Kun minulta näin oli riistetty toimi ja niukka palkka, olin perheeneni jonkun ajan aivan neuvottomana. Päätinkin

seurata sitä Amerikassa olevien vaimoni sukulaisten kehotusta, että matkustaisin sinne saarnaajaksi, koska ei Yhdysvalloissa tiedetty silloin olevan useampaa kuin yksi ainoa suomenkielellä puhuva baptistisaarnaaja. Sain matkarahat lainaksi ja matkustin syyskuun lopussa Amerikkaan. Mutta täällä petyin pahasti, sillä Suomen baptistien johtavat miehet kirjottivat erääseen Amerikan lehteen minusta epäsuosiollisesti. Luonnollisesti ei minulle näin ollen mitään kannatusta annettu.

Amerikassa sain taas niin paljon lisäkokemusta, etten enää pitänyt baptisteja „apostolisina kristittyinä" enkä parempina ihmisinä kuin muitakaan kirkollisten lahkokuntien jäseniä. Minussa varmistui se vakaumus, että kaikki kirkkokunnat ovat yhtä hyviä tai huonoja.

Seuraavassa osassa kerron, miten ensi kerran sain käsiini teosofista kirjallisuutta, sekä mihin käytännöllisiin toimiin ryhdyin uuden tietoni johdosta.

Aate.

NÄKYMÄTÖN MAAILMA.

II.

Kuinka ihminen tulee tietoiseksi näistä maailmoista? Niinkuin jo sanoin, kehittämällä niihin vastaavia aistimia. Tämä edellyttää — ja se onkin totta — että ihmisillä on sisässään kaikkia näitä hienompia ainelaatuja, ettei ihmisellä ole ainoastaan fyysillinen ruumis vaan myöskin ruumis tuota korkeampaa fyysillistä ainetta, eetteriä, ja astralista ainetta ja mentalista ainetta, jonka värähtelyä hänen ajatuksensa ovat. Tämä ei ole lainkaan mieletöntä ja jos ihminen suostuu hyväksymään tämän otaksumana, näkee hän myöskin, että aineen värähtely jollakin näistä hienommista tasoista voi antaa vaikutuksia ihmisessä olevalle samanlaiselle aineelle ja tuon välikappaleen kautta kohdata hänen sisäistä minäänsä, aivan kuin fyysillisen aineen värähtelyt tulevat ihmisen tajuttaviksi hänen fyysillisen elimistönsä kautta. Tässä on aivan selvä yhdenmukaisuus.

Helpoin keino saadaksemme jonkun käsityksen näistä korkeammista aistimista on ensin ajatella nykyisin tunnettuja aistimiamme. Kaikki ulkopuoleltamme tuleva aistimus joh-

tuu värähtelyistä. Lämpö esim. ja valo — mitä ovatkaan nämä muuta kuin erilaisia värähtelyjä? Näyttää olevan rajaton määrä mahdollisia värähdysmuotoja; emme voi panna mitään rajaa ylöspäin tai alaspäin näille vaihteleville värähtelyille. Ainoastaan hyvin pieni ryhmä erinomaisen nopeita värähdyksiä näkyy silmillemme valona. Kaikki mitä näemme, näkyy meille ainoastaan sen vuoksi, että siitä lähtee tai heijastuu vähäsen näitä hyvin vähälukuisia värähtelyjä.

Tiedämme monesta seikasta, että on muita värähdyksiä kuin mitä me näemme. Tunnemme sen esim. valokuvauksesta. Jos otamme kaksoisrikki-hiilestä tehdyn prisman ja annamme siihen langeta auringonsäteen, saamme kaunisvärisen spektrumin syntymään paperiarkille tai kankaankappaleelle, mitä vain tahdomme käyttää. Se on hyvin kaunis spektrumi mutta vain pieni. Jos tuon valkoisen heijastavan paperiarkin sijasta panemme valolle alttiiksi kameran herkän levyn ja tietysti pidämme silmällä, ettei siihen pääse valoa mistään muualta kuin prismasta, saamme spektrumin kuvan, joka kenties on seitsemän kertaa pitempi kuin silmin näkemämme. Meidän silmämme ovat tykkänään sokeat tätä suurempaa spektrumia näkemään, mutta silti se on olemassa ja muilla kokeilla voidaan osottaa, että lämpösäteitä ulottuu spektrumin punaisen pään toiselle puolelle.

Jos tulemme tämän pitkän sarjan toiseen päähän, hyvin hitaisiin värähdyksiin, tapaamme joukon sellaisia, jotka ovat liian hitaita vaikuttaakseen ilmapiirin raskaasen aineesen, liikuttaakseen korvamme rumpukalvoa ja kuuluakseen meille äänenä. Voi olla ja täytyy olla rajaton määrä ääniä, jotka ovat joko liian korkeat tai liian alhaiset ihmiskorvan vastattaviksi, ja näille kaikille äänille, joita täytyy olla miljonia, on ihmiskorva aivan kuuro. Jos siis on värähtelyjä niin hitaita, että ne meille tuntuvat äänenä, ja toisia äärettömän nopeita, jotka tuntuvat valona, mitä ovat niiden välillä olevat värähdykset? Epäilemättä on pitkin koko sarjaa näiden välillä erinopeisia värähtelyjä. Ne näyttäytyvät erilaisina sähköilmiöinä tai esim. Röntgenin säteinä. Itse asiassa Röntgenin eli x-säteitten koko salaisuus on siinä, että silmiemme saataviin ja näkömme alaan on saatettu muutamia uusia säteitä, muutamia hienompia värähdysmuotoja, jotka tavallisissa oloissa olisivat meille mahdottomat tajuta.

Monet luulevat, että kykymme ovat rajotetut — että niillä on varmat rajansa, joiden taakse emme pääse. Mutta tämä ei pidä paikkaansa. Silloin tällöin tavataan epäsääntöisiä ihmisiä, joilla luonnostaan on x-säteen näkö ja

jotka voivat nähdä enemmän kuin muut. Mutta voimme itsekin huomata vaihtelevaisuuksia tarvitsematta mennä niin pitkälle. Jos otamme spektroskopin, joka on sarja prismoja, niin sen spektrumi ei ole vain tuuman tai puolentoista pituinen vaan ulottuu monen jalan pituudelle, vaikka se on paljon heikompi. Jos tämän annamme langeta valkoiselle paperille ja pyydämme ystäviämme tarkoin merkitsemään tuolle paperille, kuinka kauas he näkevät valon, kuinka kauas punainen ulottuu toisessa päässä ja sinipunerva toisessa päässä, huomamme ihmeeksemme, että muutamat ystävistämme voivat nähdä kauemmaksi toiseen päähän ja toiset kauemmaksi toiseen. Voimme tavata jonkun, joka näkee koko joukon enemmän kuin useimmat ihmiset kumpaankin spektrumin päähän, ja siinä tapauksessa olemme tavanneet sellaisen, joka on tulemaisillaan selvänäköiseksi.

Arvellaan kenties, että tässä vain on kysymyksessä näkökyvyn tarkkuus, mutta niin ei ole suinkaan laita. Tässä on puhe siitä, että toisen ihmisen näkö kykenee vastaamaan erilaisiin värähdyksiin kuin toisen, ja kahdesta henkilöstä, joilla on aivan yhtä tarkat silmät, voimme huomata toisen käyttävän silmiään paremmin spektrumin sinipunervassa päässä ja toisen punaisessa päässä. Koko värisokeuden problemi riippuu tästä kyvystä; mutta kun tapaamme henkilön, joka voi nähdä koko joukon enemmän kummassakin spektrumin päässä, on hän jo osittaisesti selvänäköinen ja kykenee vastaamaan useampiin värähdyksiin; siinä salaisuus, miksi hän näkee niin paljon enemmän. Voi olla ja onkin paljon olentoja, paljon esineitä ympärillemme, jotka eivät heijasta meille näkyviä valonsäteitä vaan siinä nopeudella värähteleviä säteitä, ettemme niitä näe; niinmuodoin voidaan muutamia sellaisia kappaleita valokuvata, vaikkeivät meidän silmämme niitä näe. Usein onkin otettu n. k. „henki-valokuvia“, vaikka niiden suhteen on paljon epäilyksiä, koska, niinkuin jokainen valokuvaaja tietää, sellainen temppu on sangen helppo toimittaa myöskin petollisesti. Yhtäkaikki vaikka valheellisia „henki-valokuvia“ monella tavoin voidaan ottaa, on varma, että sellaisia on saatu myös todellisia.

Parisilaisen tohtori Baraduc'in äskeiset kokeet näyttävät aivan lopullisesti todistavan, että näitä näkymättömiä värähdyksiä voi valokuvata. Äskettäin Parisissa käydessäni näytti hän minulle suuren kokoelman valokuvia, joihin hän oli onnistunut jäljentämään tunteen ja ajatuksen vaikutuksia. Hänellä on kuva pienestä tytöstä, joka suree lempilinnun kuolemaa, ja siinä kummallinen tunteen synnyttämä verkko-

kudos ympäröi sekä linnun että lapsen. Toisessa valokuvassa, joka on otettu kahdesta lapsesta heti sen jälkeen kun he äkkiä olivat pelästyneet, näkyy pilkullinen ja huojuva pilvi. Loukkauksesta aiheutunut suuttumus ilmenee monilukuisina pieninä ajatusmuotoina, pilkkuina tai säännöttöminä pallosina, joita leviää yltympäri. Eräs rouva, joka näki kokoelman minun jälkeeni, puhuu „valokuvasta, joka oli otettu kissan kehräämisestä, ja jossa äänekäs tyytyväisyys sai aikaan kaunisvärisen pilven."

Tohtori käyttää kuivalevyjä joko kameran ohella tai ilman sitä, täydessä pimeydessä, mustan paperin läpi tai pimeässä huoneessa. Levy pidetään lähellä kokeilijan otsaa, sydäntä tai kättä. Hän sanoo: „Elollisvoima on erinomaisen taipuisaa ja siihen tulee kuin saveen jälkiä yhtä eläviä kuin jonkun henkisen kuvanveistäjän näkymättömän käden muovaamia. Nämä utuiset valokuvat, nämä näkymättömän telepatiset kuvat ovat ajatuksen keskityksellä aikaansaatuja; niinpä muuan upseeri keskitti ajatuksensa kotkaan ja tuon linnun majesteetillinen muoto kuvautui levylle. Toisessa kuvassa näkyy hevosen ääriviivat." Hän kertoo meille, että joskus levylle ilmaantuu kasvoja, ja puhuu varsinkin eräästä tapauksesta, jolloin äidin ajatus sai aikaan kuolleen lapsen valokuvan. Hän kertoo myöskin mieltäkiinnittävästi astralisen vierailun kautta tulleesta vaikutelmasta:

„Hämmästyttävän tapauksen telepatisen valokuvauksen alalta kertoo eräs Bukarestin toimivista lääkäreistä, t:ri Hasden. Telepatisiin ilmiöihin innostuneina hän ja ystävänsä t:ri Istrati päättivät tehdä valokuvauskokeen nähdäkseen, oliko mahdollista siirtää kuva matkan päähän valmiille levylle. Ratkaisevaan kokeesen määrätty ilta saapui. T:ri Istrati oli hänestä monen tuhannen engl. penikulman päässä. Jälkimäisen piti nyt sopimuksen mukaan juuri maata mennessään keskittää ajatuksensa voidakseen painaa kuvansa Bukarestissa olevan ystävänsä valmiille levylle. Seuraavana aamuna herätessään t:ri Istrati oli vakuutettu siitä, että oli onnistunut, unestaan päättäen. Hän kirjotti kirjeen eräälle yhteiselle ystävälle, joka meni t:ri Hasdenin asuntoon ja tapasi tämän herran juuri parhaillaan kehittämässä kyseessäolevaa levyä. Levylle ilmaantui kolme eri kuvaa, yksi niistä erityisen selvä ja eloisa. Se esitti t:ri Istratin kiinteästi tuijottamassa kameraan, jonka syrjiä valaisi fosforimainen hehku, mikä näytti lähtevän haamusta. Kun t:ri Istrati palasi Bukarestiin, oli hän hämmästynyt haamukuvansa yhdennäköisyydestä, sillä

se esitti hänen kasvontyyppinsä ja huomattavimmat piirteensä vielä paremmin kuin tavallisin keinoin otetut valokuvat".

Kaikki nämä kokeet osottavat, kuinka kameran silmälle näkyy paljon sellaista, joka tavalliselle ihmissilmälle on näkymätöntä, ja on sentähden ilmeistä, että jos näkömme voi tulla yhtä herkäksi kuin valokuvauksessa käytetyt levyt, niin saamme nähdä paljon asioita, joille nyt olemme sokeat. Ihmisen saavutettavissa on suurinkin kemiallisten aineitten herkkätuntoisuus vieläpä hänen mahdollinen kykynsä ulottuu paljon kauemmaksikin, ja täten voidaan saavuttaa erinomaisen paljon tietoa tästä näkymättömästä maailmasta.

Kuulon suhteen pitää sama totuus paikkansa. Me emme kaikki kuule samalla tavoin ja tällä taaskaan en tarkota, että muutamilla meistä on parempi kuulo kuin toisilla vaan että muutamat meistä kuulevat ääniä, joita muut eivät missään tapauksessa voisi kuulla, vaikka ne tulisivat kuinka voimakkaiksi. Tämäkin on todistettavissa. On erilaisia värähtelyääniä, koneilla aikaansaatuja, jotka voidaan korottaa niin korkealle, että ne käyvät kuulumattomiksi. Kun kone liikkuu kovemmin ja kovemmin, tulevat äänet vähitellen yhä vähemmin kuultaviksi ja lopuksi ne tykkänään lakkaavat kuulumasta, ei sen vuoksi, että ne olisivat lakanneet soimasta vaan sen vuoksi ettei ihmiskorva enää voi niitä seurata. Hauskin kokeilu, jonka tunnen — ja jota jokainen maalla asuva voi yrittää kesän aikaan — on hyttyisen hyminä. Se on usein aivan ihmiskuulon mahdollisuuksien rajalla. Muutamat voivat sen kuulla, mutta toiset eivät voi, ja tämä taaskin osottaa, että ihmiskorvan kyky vastata värähtelyihin on sangen vaihteleva.

Jos siis kykenemme vastaamaan ainoastaan sangen pieneen ryhmään värähtelyjen suuresta joukosta, näemme helposti, kuinka suunnaton muutos tapahtuisi, jos kykenisimme vastaamaan kaikkiin. Eetterinen näkö, josta joskus puhutaan, on ainoastaan suurempi kyky vastata fyysillisiin värähtelyihin, ja paljon siitä alemmanlaatuisesta selvänäköisyydestä, jota vainajat spiritistisessä istunnossa ilmaisevat, on tätä lajia. Ne lukevat jonkun kohdan suljetusta kirjasta tai laatikoon kätketystä kirjeestä. X-säteitten avulla kyetään tekemään jotenkin samanlaatuisia asioita — kenties ei kirjeen lukemista, mutta voidaan katsoa läpi aineellisten esineitten, erottaa avain puulaatikon sisällä tai tarkastaa ihmisruumiin luita lihan sisältä. Kaikki tämä laajempi näkö saadaan ylempänä kuvaamallani tavalla, siten että vastataan korkeampaan laatuun värähtelyjä.

Jatkakaamme tätä vähäsen kauemmaksi; menkäämme pelkän fyysillisen aineen värähtelyjä edemmäksi ja kuvitelkaamme, että kykenisimme vastaamaan astraliaineen värähtelyihin. Heti aukenee eteemme toinen maailma ja saamme nähdä kappaleita toisella tasolla, joka vielä on aineellinen mutta korkeammalla tavalla. Tässä puheessa ei ole mitään ilmeisesti mahdotonta, vaikka siinä lieneekin paljon outoa. Kaikki lähtee askel askeleelta niistä kyvyistä, joita meillä jo on ja joita käytämme, ja tämä astralimaailma seuraa suorana jatkona siitä maailmasta, joka meille on tunnettuna. Tässä käsityksessä ei ole mitään järjetöntä. Se väite, jonka teosofia tekee samoin kuin kaikki suuriin itämaisiin uskontoihin kuuluvat henkilöt, että nim. ihmiselle on mahdollista tulla tästä näkymättömästä maailmasta tajuiseksi ja kertoa meille siitä kaikkea, — tämä väite on todella aivan järkevä eikä mikään eriskummainen ja mieletön päähänpisto, joka vivahtaisi petokseen tai humbugiin, niinkuin usein arvellaan. Koko teoria on itse asiassa täysin tieteellinen ja johdonmukainen ja siihen tullaan helposti puhtaasti tieteellistä tutkimussuuntaa noudattaen. (Jatk.)

C. W. Leadbeater.

MUUAN NÄKIJÄ.

(Jatk. viime numer.).

Mikä nyt oli se erikoinen sanoma, jota Blake koko sielullaan tunsi olevan kutsuttu ajallensa julistamaan? Se oli ennen kaikkea uskon, tunteen, mielikuvituksen merkitys ihmiselle. Maailman hyvä johto ei jätä yhtään sukukuntaa valoa vaille ja niin piti tälläkin kylmän kuivan ymmärryksen ajalla olla joku, joka julistaisi ihmishengen muiden olemuspuolten jumalallisuutta. Blaken kannalta sentähden „järki“ oli „ihmisen paha henki“, „eristymisen kirous“, itsekkäisyyden kannattaja. „Eristymisen himo saa ihmisveljet asettumaan vastakkain; kukin vaatii itselleen oman alan ja yksinomaisen oikeuden siihen; synniksi leimataan kaikki teot, jotka pyrkivät tätä yksinnautintoa estämään. Mutta ihmiskunta kärsii rangaistusta tästä erehdyksestään, se huokaa maallisten ja papillisten kahleitten alaisena, nykyisten ja tulevaisten

rangaistusten pelossa." Kaikkialla ymmärryksen lait kieltävät intohimoja. Käskyt ja määräykset riistävät rakkauden vaistoilta vapauden. Näin ajatteli Blake ja sentähden hän vastusti itsekästä ymmärrystä, mikäli se esti ja rajotti tunteen elävyyttä ja hengen innostusta.

„Mielikuvituksen maailma — sanoo hän — on ikuisuuden maailma. Se on se Jumalallinen syli, johon menemme aineellisen ruumiin kuoltua. Siellä on olemassa kaiken sen ikuiset todellisuudet, mitä tässä luonnon maailmassa näemme heijastettuna. Kaikki oliot kuuluvat ikuisissa muodoissaan Vapahtajan Jumalalliseen Ruumiisen". Ja toisessa paikassa: „Jos katselija voisi mielikuvituksessaan nousta näihin näkyihin, lähestyen niitä kontemplativisen ajatuksen tulisissa vaunuissa, jos hän voisi kulkea Noakin sateenkaarta, [1]) voisi tehdä ystäväkseen ja tuttavakseen jonkun näistä ihmeellisistä olennoista, jotka aina kehottavat häntä jättämään kuolevaiset kappaleet — silloin hän nousisi haudastaan, silloin hän kohtaisi Herran pilvissä ja olisi onnellinen".

Blaken tehtävä oli siis opettaa aikalaisiaan puhdistamaan, jalostuttamaan ja rikastuttamaan mielikuvitustaan, sillä näkijänä hän selvästi tiesi ja tunsi sen teosofisen totuuden, että uskon ja mielikuvituksen maailma on yhtä todellinen kuin tämä aistillinen eli toisin sanoin, että joka hetki ajatuksillamme ja tunteillamme luomme näkymättömiä todellisuuksia. Ja kuoleman jälkeen tulemme juuri elämään tässä maailmassa, jonka omalla sieluntoiminnallamme olemme luoneet, ei tosin „ikuisesti" mutta paljon kauemmin kuin fyysillisessä maailmassa elämme. Blake sanoo kuolemasta, että se on „muutto toisesta majasta toiseen", se on „menemistä vapauteen . . . Henkeen, missä kukin on oma kuninkaansa ja pappinsa". Mutta jo tässä maailmassa on uskonelämä ja mielikuvituksen kehitystyö alettava, jotta se siellä voisi jatkua. Ihmisen on — niin terotti aina Blake — kieltäydyttävä tottelemasta aistimien harhoja ja ymmärrystä, hänen on „käännettävä kuolematon silmänsä sisäänpäin . . . ajatuksen ja ikuisuuden maailmaan". Blakelle tämä näkymätön maailma oli niin todellinen, ettei hän oikein voinut ymmärtää niitä ihmisiä, jotka ainoastaan luottivat aistimien todistuksiin ja maallisen ymmärryksensä johtopäätöksiin ja jotka raamattuakin käsittivät ulkonaisen kirjaimen mukaisesti. Hänen mielestään he olivat jotenkin „paatuneita" ja päästään viallisia.

[1]) Vertaa Omatunto 1906 N:o I „Iris".

Hän itse oli sydämessään mitä hartain kristitty, mutta se ei ollut kirkkojen kristillisyyttä. Kirkon ulkonaiset menot olivat hänestä vastenmielisiä. Hänen mielestään „kirkko oli ristiinnaulinnut Jeesuksen pää alaspäin“ — todella okkultinen lauselma. Blaken runoelmissa voidaan löytää selvät todistukset siitä, että hänellä tosiaan oli täysin selvä ja tarkka „teosofinen“ maailmankäsitys, vaikkei hän voinut eikä tahtonut sitä kylmänjärkisessä tieteellisessä muodossa esittää. Esim. hänen suurenmoisessa runossaan „Vala“ viittaa seuraava kohta jälleensyntymiseen: „Ihmisen on työskenneltävä ja surtava, opittava ja unohdettava ja palattava siihen tummaan laaksoon, mistä hän tuli, alkaakseen työnsä uudelleen“.

Blaken uskon voidaan hyvällä syyllä kutsua panteistiseksi. „Paha on ainoastaan erehdystä tai korkeintaan epäystä“. „Me olemme kaikki Jumalasta, olemme jäseniä Jumalallisesta Ruumiista ja osallisia Jumalallisesta Luonnosta.“ „Kaikki maan päällä on Jumalan sanaa ja on olemukseltaan Jumalaa“. „Jumala on sisässä; Jumala on ulkona; Hän on helvetinkin syvyyksissä“. Jeesusta hän alituisesti kutsuu „mystilliseksi lampaaksi“ tai „Jumalalliseksi Ihmisyydeksi“. „Jeesus ei ole etäinen Jumala; hän on veli ja ystävä . . . Maailman Vapahtaja kieltäymyksen ja uhrautumisen kautta.“

„Jeesuksen Henki on alinomainen syntein anteeksianto. Joka odottaa hurskaaksi tulemistaan, ennenkuin hän voi astua Vapahtajan Valtakuntaan, hän ei sinne pääse“. „Ja jollei Jumala kuolisi ihmisen puolesta, ei ihminen voisi olla olemassa, sillä ihminen on rakkaus. Niinkuin Jumala on rakkaus. Jokainen toiselle tehty hyväteko on pieni (uhri-) kuolema Jumalallisessa kuvassa, eikä voi ihminen olla ilman veljeyttä“.

Nämä ovat irrallisia poimintoja Blaken kirjotuksista. Rakkaus kaikkea olevaista kohtaan taivaassa ja maan päällä, ilo, uhrautuminen ja anteeksianto ovat ne aineet, joista Blake alati laulaa, ne ovat hänen taiteensa pohjasäveleenä, niille hän uhrasi työnsä ja ajatuksensa ja niin hänkin oli yksi niistä suurista Vihityistä, jotka meille jokapäiväisille ihmisille ovat tuullet julistamaan henkisiä totuuksia.

V. H. V.

MITEN MINUSTA TULI TEOSOFI.

Olin vielä nuori tyttö, kun kohtasin erään nuorukaisen, johon heti ensi silmäyksellä rakastuin. Mutta hän, johon tunteeni kohdistui, oli paljon korkeammalla minua sekä henkisesti että yhteiskunnallisen aseman puolesta, ett'ei minulla köyhällä tytöllä ollut ajattelemistakaan saada vastarakkautta häneltä. Rakastin ja ihailin häntä vain salaa, kenenkään aavistamatta koko asiata. Mutta samalla napisin kovaa kohtaloani vastaan, joka oli asettanut minut näin epäsuotuisaan asemaan. Miksi en minä voinut olla hyvästä kodista, oppinut, kaunis y. m. s.? Miksi toisilla oli kaikkia näitä hyvyyksiä yltäkyllin? Tällaisia kysymyksiä tein itselleni alituiseen sekä itkin ja surin kovaa kohtaloani. Oli vielä vaikeampaa, kun sulkeuduin kaikkine suruineni itseeni ja koetin saada jostain vastauksen noihin epätoivoisiin kysymyksiin. —

Vihdoin katselin elämää ympärilläni ja ihmeekseni tulin huomaamaan, että kaikkialla maailmassa vallitsi samanlainen epäjohdonmukaisuus. Toiset olivat rikkaita, oppineita ja onnellisia, toiset taas mitä räikeämmässä vastakohdassa. — Omat suruni ja huoleni alkoivat jo tuntua aivan mitättömiltä, vertaillessani niitä koko maailman kurjuuteen, jota nyt vasta olin tullut huomaamaan, kun etsin vastausta oman kohtaloni ongelmasta.

Kaiken tuon mietiskelyni sekamelskassa kadotin uskoni Jumalaankin. Sillä mitenkä kaikkivoipa, *rakkauden Jumala* voisi tällaista epäjohdonmukaista järjestystä pitää maailmassa? Miksi Hän ei luo kaikkia ihmisiä yhtä onnellisiksi kun Hän kerta *voi* sen tehdä? — Ei! Ennemmin ilman Jumalaa kuin sellainen, joka noin vain luo toiset ihmiset onneen ja toiset onnettomuuteen jo heti syntymästään, vaikka eivät ole vielä mitään pahaa tehneet, joista tarvitsisi kärsiä. Puhuttiinhan kristinuskossa kyllä „perisynnistä", mutta en ollut koskaan ymmärtänyt, mistä se „perisynti" oli perittyä ja miksi sitä ei kaikki perineet ja kärsineet sen edestä? —

Sitten olin jonkun aikaa ilman Jumalaa eli toisin sanoin olin „Jumalan kieltäjä". Koetin olla ajattelematta mitään. Mutta kauvan ei sekään tyydyttänyt minun sisäistä ihmistäni. Kovin tuntui elämä tyhjältä ja mitättömältä. Kaikenlaisia kysymyksiä tuli taas mieleeni. Mitä tarkotusta on ihmiselämällä tässä maailmassa? Jotakin käsittämätöntä täytyy olla olemassa, jota ihmis-järki ei tajua, mutta mistä löytää

tien totuuteen, sitä en tietänyt. Olin taas niin ahtaalla omassa itsessäni, ett'en tietänyt mitä tehdä ja mitä uskoa. Kaksi voimaa taisteli sisässäni, toinen sanoi että: on Jumala ja toinen että: ei ole. Kumpaako nyt sitte oli uskottava?

Eräänä iltana heittäysin vuoteelleni sisäisen tuskan ahdistamana ja päätin rukoilla monesta aikaa — ja se rukous tuli kuulluksi! — Sinä yönä puhuin suoraan korkeuteen, tuntemattomalle Jumalalle. Sanoin Hänelle, että jos Hän on olemassa, niin osottakoon tiensä ja ilmottakoon itsensä. —

Kului sitte joku aika odotuksessa — ja ihme tapahtui! Ei mikään yliluonnollinen sentään, enkä sellaiseen olisi ollut valmistettukaan. Sattui näet kerran, että apteekista oli käärityt pullojen ympärille kirjan lehtiä. Vilkaistuani niitä sivumennen ja huomattuani siellä Leo Tolstoin nimen, rupesin niitä tarkemmin lukemaan. Lehdet olivat reväistyt „Teosofisk Tidskrift'istä" ja niissä puhuttiin jälleensyntymisestä y. m. minulle oudoista asioista. Lu'in lehdet moneen kertaan ja mietin itsekseni, että mitä se sana „Teosofia" oikein merkitsee? Olin kyllä kuullut, että sama apteekkari oli teosofi ja että papit hänen kanssaan joskus väittelivät ja että häntä salavihkaan sanottiin pakanaksi y. m., vaan en ollut koko asialle tähän asti pannut mitään merkitystä. Mutta nyt, nyt se olisi pitänyt saada selväksi siinä silmänräpäyksessä, sillä ääni sisälläni kuiskasi, että tätä tietä sen löydät, jota sielusi halajaa. Onneni olikin niin suotuisa, että pääsin hyvään alkuun asiassani, joka oli tullut minulle kaikki kaikeksi. Eräältä tuttavaltani, jonka kanssa olin joka päivä yhdessä, kysyin, josko hän tietäisi kertoa ja selittää mitä se „Teosofia" oikein on ja mitä se sana merkitsee? Hän olikin kuullut ja itsekin lukenut siitä ja oli valmis heti selittämään minulle tuota Jumalallista viisautta. Innostuin sitte lukemaan teosofista kirjallisuutta, jota tuttavani lainasi minulle, ja itse hankin lisää. Lu'in oikein ahmimalla ja mitä enemmän sitä lu'in, sen viehättävämmältä ja mieltäkiinnittävämmältä se tuntui. Ja monta kohtaa oli minusta aivan tuttua ja tuntui aivan kuin olisin lukenut ennen luettua. Varsinkin jälleensyntymisoppi oli niin selvää ja järkeen menevää, että oikein ihmettelin, kun en ollut sitä itsestäni keksinyt, jo aikoja sitte, miettiessäni elämän tarkotusta. Ja „karma" sitte, tuo horjumaton, johdonmukaisuuden pyhä laki, heti senkin käsitin, sitähän olin juuri etsinytkin, sillä miten muuten voisi ihmis-kohtaloita selvitellä, kuin juuri karman avulla. —

Nyt en ole enää mielestäni köyhä, en onneton. Ja ilolla otan vastaan kaikki kärsimykset, mitä tulleekin vas-

taani elämässä, sillä nyt tiedän niillä kuittaavani vain vanhoja velkojani, entistä karmaani.

Siunattu olkoon onneton rakkauteni, joka puhdistit ja opetit minua tajuamaan sitä suurta Jumalallista rakkautta sekä näkemään sen korkean ihanteen: Totuuden, jota kohden meidän kaikkien, teosofien etupäässä, tulee pyrkiä.

M. L.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

117 Kysymys. A. G. Voiko itsemurha riippua karmasta ja onko mitään keinoa työskennellä tämän pahan voittamiseksi, joka viime vuosikymmeninä on näyttänyt niin suuresti lisääntyvän?

Vastaus. Yhteiskunnallisena ilmiönä itsemurha epäilemättä riippuu karmasta. Se on luonnollinen yhteiskunnallinen sairaus, joka seuraa sokeasta uskosta vapautumisen, epäilyksen, materialismin ja jumalankieltämisen kintereillä. Ainoa keino sen voittamiseksi on valistus ja tieto. Yhteiskunnan tulee saada takaisin uskonsa jumalaan, s. o. elämän ja maailman järkevään sisältöön ja tarkotukseen, sen tulee saada jälleen selvä ja tosi tieto kuolemanjälkeisistä oloista. Silloin sairaus poistuu. Mitä taas itsemurhaan tulee yksilöllisenä ilmiönä, ei se suinkaan riipu ulkonaisesta karmasta. Ihmisen ei ole pakko tehdä itsemurhaa, vaikka ulkonainen viettelys olisi kuinka suuri. Että hän sen tekee, todistaa, että hän on langennut ajatuksissaan, hyväksynyt itsemurhan sielussaan, ennenkuin se tapahtui fyysillisenä tekona. Hän on itse teostaan vastuunalainen.

118 Kysymys. T. V. Onko annettava mitään merkitystä tuon tunnetun englantilaisen astrologin ilmotuksille „Tietäjässä", vai voiko niitä pitää ainoastaan tavallisina keinottelu- ja huijausilmotuksina?

Vastaus. Alan Leo, joka on T. S:n jäsen, on nuoruudestaan saakka harrastanut astrologian vanhaa tiedettä ja kokonaan antautunut sen palvelukseen. Hän on yksi niitä eteviä astrologian puoltajia, jotka Englannissa ovat kohottaneet „tähdistä lukemisen" yleisön silmissä „keski- ja muinaisaikaisesta taikauskosta" perin nykyaikaisen loogilliseksi, tarkaksi ja luotettavaksi, vaikka tosin ihmeelliseksi tieteeksi. „Ihmeellinen" se kuitenkin on vain materialistin näkökannalta, teosofi voi käsittää, että astrologia perustuu luonnonlakeihin näkymättömässä maailmassa. Alan Leon ilmotukset on sentähden tehty vakavassa hengessä.

119 Kysymys. T. V. Eikö ole mitään mahdollisuutta liittyä T. S:n jäseneksi, kun on alaikäinen eikä voi holhoojiltaan saada valtakirjaa?

Vastaus. Ei ole.

120 Kysymys. J. A. K. Miten on käsitettävä Herran ehtoollinen? Nautitaanko todella Kristuksen ruumista ja verta vai onko se muisto Kristuksen kuolemasta?

Vastaus. Sakramentti puhtaassa muodossaan on pyhä toimitus, jonka avulla näkyväinen maailma asetetaan yhteyteen näkymättömän kanssa. Tämän maagillisen toimituksen voi suorittaa ainoastaan vihitty ihminen, joka itse on tietoisessa yhteydessä hengen maailman kanssa, mutta ei suinkaan ihminen, joka vain on „lukenut papiksi". Semmoisella toimituksella ei ole mitään tekemistä kenenkään ihmisen kuoleman tai muiston kanssa. Vallan toinen asia on, että ensimäiset kristityt usein aterioitsivat yhdessä — ja näihin „rakkauden aterioihin" he aina kutsuivat köyhiä — ja silloin muistivat suurta opettajaansa; mutta tämä ei ollut mikään sakramentti yllämainitussa merkityksessä.

121 Kysymys. M. K. Mikä on teosofian suhde huvituksiin? Voiko se, joka lukee itsensä teosofiksi, käydä teatterissa y. m. siveellisissä huveissa?

Vastaus. Miksikä ei? Totuus on sitä laatua, että se ei mitään pakene; se kaiken paljastaa ja kaikkea jalostaa. Niin on myös laita sen, joka totuudesta syntynyt on.

122 Kysymys. M. K. Mikä on teosofian suhde urheiluun ja voimisteluun? Eikö terveessä ruumiissa asu terve, siveellinen sielu?

Vastaus. Ruumis ei ole oleva herra eikä orja, vaan palvelija. Sairas ruumis pääsee helposti sielun herraksi, sairas sielu kohtelee tavallisesti ruumista orjanaan. Jos sielu on terve, silloin se pitää ruumista palvelijanaan ja antaa sille, mitä se tarvitsee. Ja sen tarpeisiin kuuluu epäilemättä liikunto (voimistelu, urheilu, ruumiillinen työ). Henkisen työn tekijöille ja mietiskelyn harjottajille on voimistelu välttämätön.

123 Kysymys. M. K. Muinaiskreikkalaiset sanoivat terveessä ruumiissa asuvan terveen sielun, mutta Intian fakirit pyrkivät adeptiutta kohti asketismin, itsensä kiduttamisen avulla. Onko siis heidän mielestään raihnaisessa ruumiissa terve sielu?

Vastaus. Intian fakirit ja itsekiduttajat eivät pyri adeptiuteen, s. o. mestari-ihmisen siveellishenkiseen täydellisyyteen, vaan saavuttamaan eräitä psyykkisiä kykyjä ja salaisia voimia. Heidän tahdonlujuutensa on kerrassaan hämmästyttävä. Joogit ja Mestarien opetuslapset kulkevat sitä vastoin toisenlaista tietä. Bhagavad Gitâ'ssa sanotaan: „Totisesti jooga (mietiskely, jonka avulla pyritään jumalan yhteyteen) ei ole häntä varten, joka syö liian paljon tai liian vähän, eikä häntä varten, joka nukkuu liian kauan tas valvoo liiaksi, oi Ardshuna. Kärsimystä hävittävä jooga on häntä varten, joka on säännöllinen ruoassa ja huvituksessa, säännöllinen tekojen suorittamisessa, säännöllinen nukkumisessa ja valvomisessa." (VI, 16, 17).

124 Kysymys. M. K. „Teosofian avaimessa" siv. 137 puhutaan ihmisen ja eläimen *eidolon*'ista kaamalookassa ja sanotaan, että „toinen kuolema" merkitsee eläimille tyhjäksi tulemista. Mikä on *eidolon* ja eikö eläimille tapahdukaan jälleensyntymistä?

Vastaus. Kreikkalainen sana *eidolon* merkitsee „kuva, haahmo" ja sitä käytettiin vainajien haamuista puhuttaessa. Mad. Blavatsky tarkottaa sillä astraliruumista. Eläimillä ei ole jälleensyntyvää yksilöllisyyttä, joka

juuri on ihmisen tunnusmerkki. Mutta eräillä korkeammin kehittyneillä kotieläimillä saattaa olla siksi voimakas „personallisuus“, että se pukeutuu uuteen ruumiisen syntyen silloin jälleen astralitasolta eikä kuten ihminen deevakhanista, jota eläimellä ei ole.

125 Kysymys. M. K. Muistaako ihminen kaamalookassa ja deevakhanissa kaikki fyysillisen elämänsä tapahtumat?

Vastaus. Taivastilassa hän muistaa elämänsä onnellisia hetkiä ja nauttii niistä, tuonelassa hän katuu pahuuttaan niin pian kuin hänen silmänsä aukenevat.

126 Kysymys. M. K. Onko eläinkunnalla karmaa? Onko eläin vastuunalainen teoistaan?

Vastaus. Karma vaikuttaa kaikkialla. Yksityinen eläin ei ole vastuunalainen, mutta ryhmäsielu arvatenkin on. (Mitä ryhmäsielu on, näkyy kirjasta „Valoa kohti“, siv. 73 ja seur., toinen painos). Kun kotieläin kehityksessään lähenee ihmistä, alkaa sillekin yksilöllinen karma.

127 Kysymys. M. K. „Teosofian avain“ sanoo siv. 154 reunamuistutuksessa:“ . . . ihmiset usein kärsivät toisten tekojen seurauksista, jotka eivät varsinaisesti kuulu heidän omaan karmaansa“. Miten tämä on ymmärrettävä?

Vastaus. Sanan mukaan. Mutta on heti lisättävä H. P. B:n omat sanat: „— ja näistä kärsimyksistä he tietysti ansaitsevat hyvitystä“.

TIEN VARRELTA.

T. S. Suomalaisen Osaston vuosikokous. Maaliskuun 15 päivä oli juhlallinen päivä. Viralliseen kokoukseen aamulla oli saapunut 112 jäsentä, niiden joukossa edustajia ja irtojäsenia Viipurista, Turusta, Kotkasta, Lahdesta, Kouvolasta, Porista ja Vehmaisista. Sähkösanomiakin oli lähetetty kokoukseen. Ylisihteeriksi valittiin edelleen yksimielisesti Pekka Ervast ja hallinnon jäseniksi Albert Backman, F. A. Johansson, A. Aaltonen, Ida af Hällström, H. Hellner ja K. Turja. Kello 1—3 oli julkinen juhlakokous Uusmaalaisen Osakunnan talossa, jossa esitelmiä pitivät A. Aaltonen, Edv. Selander ja Pekka Ervast; Oskari Merikanto soitti kappaleen pianolla, teosofinen sekakööri lauloi ja eräs taiteenharrastajain muodostama orkesteri esitti pari klassillista sävellystä. Iltapäivällä oli Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen viides vuosikokous ja illalla k:lo 8 Vågen-yhdistyksen toimeenpanema teenjuonti ja illanvietto, joka muodostui henkeväksi veljeyshetkeksi. Vuosikokouksen pöytäkirja, ylisihteerin vuosikertomus y. m. painetaan sekä suomen- etiä ruotsinkielellä ja jaetaan T. S:n jäsenille. Kirjanen valmistuu luultavasti ensi kuussa ja joitakuita kappaleita myydään asianharrastajillekin, josta lähemmin ensi numerossa.

Muistorikas ilta. Maanantaina huhtik. 6 p:nä oli pääkaupungissa harvinaisen onnistunut teosofis-taiteellinen juhlatilaisuus. Muutamat taiteen

palveluksessa olevat aatteemme harrastajat panivat Uusmaalaisten talolla toimeen iltaman teosofisen liikkeen aineelliseksi ja ennen kaikkea henkiseksi kannattamiseksi. Yleisöä oli sali täysi. Tarkkaavaisesti seurattiin monipuolista ohjelmaa ja nähtävästi moni läsnäolijoista itsekseen ihmetteli, mikä ihmeellinen uusi ja outo henki tässä iltamassa vallitsi, mikä rauhan ja veljeyden tunnelma. Ei tänne tultu kevyttä huvia tai mielen jännitystä etsimään vaan ennemmin henkistä herätystä ja vakavaa opetusta.

Ohjelma alkoi säveltäjä O. Merikannon esittämällä pianonsoitolla, jonka jälkeen Pekka Ervast puhui teosofian merkityksestä ihmiselämälle ottaen esimerkiksi kolme alaa, uskonnon, taiteen ja politikan. Erityisesti ylentävän tunnelman herätti melodraama, johon O. Merikanto varta vasten oli soiton säveltänyt ja itse sen esitti. Rouva Tyyne Vuorenjuuri lausui sielukkaasti ja mieleenpainuvasti kohdan Bhagavad Gitasta (II, 54—72) ja soitto seurasi sisältöä juhlallisena ja henkevänä. Henkeä pidättäen istuivat kuulijat, kun viimeiset häipyvät säveleet kuvasivat vapautuneen sielun nousua Nirvaanaan, kuolemattomaan autuuteen.

Ohjelmassa oli vielä teosofisen sekakuoron laulua, runon lausuntoa ja lopuksi pieni näytelmäkappale, jossa rouva Hilda Pihlajamäki erinomaisella kyvyllä esitti pääosaa. Näytelmä oli tavallinen rakkaustragedia, mutta sen johtavana aatteena oli jälleensyntyminen. Vanha taulu herättää päähenkilölle äkkiä muiston entisestä elämästä, hän näkee horroksessa samat ennen eletyt tapahtumat, jotka nyt hänelle ovat uudistumaisillaan samojen henkilöiden seurassa. Sittenkään hän ei jaksa nousta oman kohtalonsa herraksi vaan heittäytyy vielä kerran samojen kokemusten pyörteisiin.

Tämä iltama osotti, kuinka teosofinen harrastus jo on elähyttävänä tunkeutunut laajoihin piireihin, ja samalla se vastustamattomasti loi mieleen suuria tulevaisuuden unelmia ja aavistuksia.

Adyarin pääkortteri. Annie Besant kirjottaa maaliskuun „Theosophistissä“ seuraavasti: „Ennen pitkää käy mahdolliseksi kutsua vakavia miehiä ja naisia, jotka tahtovat palvella tätä ja muita maita, tulemaan pariksi vuodeksi muutamalle äskenhankitulle maapalstalle asumaan lähelle pääkortteria, missä voivat antautua uskonnollisiin, metafyysillisiin, filosofisiin ja eetillisiin tutkimuksiin. 60 rupiin (n. 100 Smk.) maksusta kuussa he saavat asunnon ja ruuan ja voivat käyttää kirjastoa, joka on tulemaisillaan maailman parhaimmaksi itämaiseksi kirjastoksi ja jossa myöskin on arvokas ja yhä kasvava länsimainen osasto. Teosofisia luentosarjoja pidetään ja muita tilaisuuksia tutkimuksiin on tarjona. Ainoastaan vakavia tutkijoita, jotka aikovat käyttää opintojensa tulokset kirjallisiin, opettavaisiin tai muihin hyödyllisiin tarkotuksiin, voidaan ottaa vastaan, ja heidän täytyy sitä ennen jo olla täysin sivistyneitä ja korkeampaan työhön kypsyneitä. Luku on rajotettu, koska rauhallinen ympäristö on ehdottomasti tarpeen tarkotetun päämaalin saavuttamiseksi. Adyar on ihanteellinen paikka sellaista työtä varten — pohjoisessa virta, idässä meri, etelässä ja lännessä maaseutu, täynnä palmuja, banaanipuita ja muita rikkaan kasvullisuuden tuotteita. Onnelliset ne ihmiset, joille karma suo tämän erinomaisen tilaisuuden“.

„Teosofian avain“. Tästä H. P. Blavatskyn mainiosta kirjasta kirjotti meille äskettäin aatetoverimme M—o K. seuraavat huomioon pantavat sanat: „Mitä enemmän luen „Teosofian avainta“, sitä suurempia elämän aarteita siitä löydän. Minusta mainittu kirja on loppumaton aarrekokoelma, jota ei voi kultaan eikä jalokiviin vaihtaa. Luulen, että maailmassa on paljon sellaisia ihmisiä, jotka eivät henkisille anna mitään arvoa,

he iloitsevat fyysillisistä elämän nautinnoista, he ajattelevat, miten voisivat koota itselleen maailmallista rikkautta ja saada valtaa. Surkutella täytyy sellaisia ihmisiä."

„Muuan runoilija". Usealta taholta on kysytty, onko tämä „Tietäjän" helmikuun numerossa oleva kertomus „mielikuvituksen tuotetta vaiko totta". Vaikka tekijä tahtoo pysyä tuntemattomana, saatamme vastata, että kertomuksen tarkotus oli, että sitä pidettäisiin mielikuvituksen tuotteena, kaunokirjallisena kyhäyksenä, joka havainnollisesti ja tosioloihin perustuvasti valaisisi eräitä puolia astralielämästä.

„Sointula-aate". Meiltä on kysytty, miksikä nyt „epäilemme", kun viime vuonna lausuimme Omassatunnossa, että innostuneet sosialistit „muodostavat pieniä yhteiskuntia, siirtoloita ja liittoja, joille maailma nauraa, mutta jotka tosi teossa tahtovat nähdä ja näyttää, missä määrin veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus ovat toteutettavissa" (siv. 98). Tähän vastaamme, ettemme suinkaan epäile asiaa sen enempää nyt kuin viime vuonna. Heti seuraava lause kuului samassa Omassatunnossa: „He onnistuvat — tai he eivät onnistu". Emme siis silloinkaan uskoneet ehdottomaan onnistumiseen. Syy epäilykseemme on selvä: asian onnistuminen riippuu ihmisistä, ja — onko niitä ihmisiä? Viime vuotena kirjotuksemme ei koskenut sosialismia taloudellisena parannusohjelmana, vaan „veljeysaatteen toteuttamista". Ja veljeysaatetta ei toteuta taloudellinen mullistus toiseen tai toiseen suuntaan — se sosialismi, joka niin uskoo, erehtyy, — vaan veljeysaate toteutuu silloin, kun ihmiset tulevat veljiksi. Tämä veljiksi kehittyminen käy hitaasti ja vähitellen; koko ihmiselämä on sen aatteen koulua. Sentähden kaikki ihmiset eivät yhtaikaa ja yhtäkkiä saata tulla veljiksi, vaan yksilöt siihen päin kehittyvät. Ja yksilö voi toteuttaa veljeyttä, vaikkei kukaan hänen ympärillään sitä tekisi. Ihminen voi perustaa „sointulan" omassa sisässään ja lähimmässä ympäristössään. Jos useampia vakavia pyrkijöitä sattuu yhteen, muodostuu „sointula" näkyväiseen maailmaan. Sellainen sointula syntyy kuin itsestään. Voihan myös ajatella, että jotkut aatteen miehet lyöttäytyvät yhteen varta vasten kokeilemaan. He ansaitsevat kaikkea kunnioitusta ja avustusta, ja mielestämme valtionkin sopisi tehokkaasti kannattaa tämmöistä yritystä, josta voisi olla hyötyä koko kansalle. Käytetäänhän valtionvaroja kaikenlaisiin tarpeihin. Epäilemättä yrittelijätkin silloin paremmin onnistuisivat, sillä ainoastaan siinä määrin kuin he jaksavat vakavasti kieltää itseään, ainoastaan siinä määrin he onnistuvat.

Ylisihteerin matkat. Ylisihteeri vieraili Kouvolassa maaliskuun 19—21 p:nä, pitäen siellä kolme julkista luentoa Kouvolan Nuorisoseuran kutsumana. Aineena oli „Kristinopin salaisuudet". 22—25 p:nä oli ylisihteeri Viipurissa ja puhui siellä kolme kertaa suomeksi ja kerran ruotsiksi, kuten toisessa paikassa lehteämme luetaan.

Uusia kirjoja. Painosta on ilmestynyt: „Teosofisia esitelmiä n:o 3. *Viisi esitelmää* pitänyt Pekka Ervast". Hinta 1 mk.

Vihtori Kososen kustannuksella on ilmestynyt koko joukko uusia kirjoja, joista monta saattaa suositella. Palaamme niihin ensi tilassa.

Paikaliisyhdistysten toiminta maaliskuulla 1908. Seuraavat looshit ovat kertoneet Tietäjälle toiminnastaan täten:

Vågen Helsingissä. Maaliskuun ajalla on pidetty yksi suljettu kokous, jossa rouva L. Nohrström teki selkoa kehityksen kulusta alhaisimmista luonnon valtakunnista Mestariin saakka, valaisten esitystään maalaamillaan kuvilla. Esitys perustui Leadbeaterin teokseen „Ihminen, näkyväinen ja näkymätön" ja kuvat oli niinikään saatu samasta kirjasta. Torstai-illoin on edelleen luettu Annie Besantin „Ikivanhaa viisautta". Sen johdosta on m. m. keskusteltu „monadin luonnosta ja kehityksestä" ja „liiallisesta henkisestä ravinnosta".

Sampo Viipurissa. **1 p:nä** luki G. Vuorenrinne yliopp. V. H. Valvanteen esitelmän: „Teosofia ja nykyaika", jota looshin ulkopuolellakin olevat pääsivät kuulemaan. **8 p:nä** piti G. Vuorenrinne esitelmän aineesta: „Voiko ihminen saada tietoa kuolemanjälkeisestä elämästä?" esittäen mielipiteenään, että semmoiseen tietoon voi ihminen päästä rüumiillisen ja henkisen rinnakkain käyvän kasvatuksen kautta. **15 p:nä** luki Valfr. Suhonen suomentamansa otteen Annie Besantin esitelmästä „Mestarien suhteesta Teosofiseen seuraan", joka aiheutti mieltäkiinnittävän keskustelun Mestareista. **22 p:nä** saapui ylisihteerimme Pekka Ervast Viipuriin ja piti samana iltana, johdettuaan aamupäivällä looshin kokousta, esitelmän: „Oliko Jeesus jumala vai ihminen?" Maanantaina luennoi ylisiht. Ervast raatihuoneen salissa ruotsiksi aineesta: „Materialism, kristendom eller teosofi?" Tiistaina ja keskiviikkona oli taas suomenkieliset esitelmät, edellisenä päivänä aineesta: „Soveltuuko kristinusko nykyajan ihmisille?" ja jälkimäisenä: „Onko kristinuskolla salainenkin puoli?" Keskiviikkoiltana pidettiin vielä looshikokous, jota johti ylisiht. Ervast. Samassa tilaisuudessa m. m. merkittiin yli 100 osuutta perustettavaan „Teos. kirjapaino- ja kustannusliike-osuuskuntaan". Edellä mainitut kolme suomenkielistä esitelmää muodostavat esitelmäsarjan: „Mitä on kristinusko" ja pidettiin ne kaikki kansakoulun avarassa juhlasalissa. Kaikkia niitä kuulemassa oli väkeä salin täydeltä — ensimäistä yli 500 henkeä — ja seurasi yleisö niitä jännityksellä ja suurella mielenkiinnolla. Ollen sujuvasti esitettyjä ja lämminhenkisiä jättivätkin ne varmaan pysyvän muiston kiitollisten kuulijain mieliin. **29 p:nä** luettiin Lydia Suhosen kirjottama esipuhe tri Rudolf Steinerin artikkeliin „Isä meidän" kuin myöskin hänen tekemänsä suomennos siitä.

Aura Turussa. Puheenjohtaja, herra J. Troberg, kirjottaa: „Kuten edellisinä kuukausina on paikallisyhdistys „Aura" Turussa kokoontunut joka maanantai ilta maaliskuun kuluessa. Kokouksessa 2 p. luettiin Esitelmäsarjasta esitelmä „Teosofisen liikkeen tarkotus". 30 p. luki hra P. Kyrölä tekemiään käännöksiä eräästä saksalaisesta kirjasta. Toisina maanantai iltoina on luettu „Teosofian Avainta" kuten ennen ja saavuttu sivulle 109. Osaanottajia on ollut kokouksissa 8—14 välissä. Harrastus niissä, jotka ottavat osaa kokouksiin, näyttää hyvältä ja kestävältä, ja käsitys teosofisista opeista kyllä vähitellen alkaa selvitä yhä selvemmäksi piirissämme, vaikka se aineen äärettömän rikkauden takia käy hitaasti. Keskusteluissa on koetettu pitää silmällä teosofian sovelluttamista jokapäiväiseen elämään.

Etsijä Kurikassa. Maaliskuun 8 ja 22 p:nä oli looshikokous. Edellisessä oli vapaata keskustelua, jälkimäisessä luettiin ääneen esitelmä „Jeesuksen oppi" ja keskusteltiin sen johdosta.

Valoa kohti Iisalmessa. Pöytäkirjuri, hra S. Rissanen kirjottaa: „Valoa kohti“ on maaliskuussa pitänyt neljä kokousta. Perustava kokous oli 4/3, jolloin yhdistykseen liittyi kymmenkunta jäsentä. Kokouksissa on luettu kirjaa „Valoa kohti“ ja keskusteltu sekä luetusta että muista luetun johdosta heränneistä kysymyksistä. Yhdistykseen kuulumattomia teosofiaan innostuneita henkilöitä on kokouksissa ollut kuuntelemassa useita.

Käytännöllinen teosofia. „Mitä te teosofit oikein teette ihmiskunnan auttamiseksi?“ kysytään meiltä välistä (hieman epäkohteliaasti, sillä mehän levitämme teosofisia aatteita ja se on mielestämme ihmiskunnalle palvelus, vaikkei sitä luetakkaan markoissa ja penneissä). Tähän kysymykseen tulee kuitenkin jonkunlainen „käsin koskettava“ vastaus, kun ensi tai kesäkuun numerossa teemme selvää presidenttimme uusista tuumista y. m.

„The Adyar Bulletin.“ Pyydämme, että ne, jotka ovat tämän aikakauskirjan itselleen tilanneet, eivät hämmästyisi, että viipyy jonkun aikaa, ennenkuin saavat käsiinsä ensimäiset numerot. Teos. Kirj. ja Kust. ei niitä saanutkaan Englannista, vaan täytyi lähettää tilaukset suoraan Intiaan.

Teosofista kaunokirjallisuutta. Tuntuva puute suomenkielisessä teosofisessa kirjallisuudessamme on se, ettei meillä ole teosofishenkisiä kertomuksia ja romaneja (lukuunottamatta „Haaveilijaa“), sillä tämä helpommin sulatettava ja ymmärrettävä kirjallisuuden laji on omiansa vaikuttamaan paljon teosofisten aatteiden levittämiseksi laajoihin piireihin. Toivottava olisi, että Teos. Kirj. ja Kust. ryhtyisi tarmolla tätä puutetta poistamaan. Onhan ulkomaalaisessa kirjallisuudessa runsaasti romaneja, kertomuksia ja runoja. Niitä sopisi suomentaa. Mainitsemme esim. Mabel Collinsin „Valkoisen lootoskukan tarina“, Sinnettin „Karma“, Bulwerin „Zanoni“, „Tuleva sukupolvi“ ja „Ihmeellinen tarina“, Edouard Schurén „Enkeli ja sfinski“ ja „Haamu“ nimiset kirjat.

Teosofia Salossa. Veikko Palomaa kävi kutsusta Salossa maaliskuun 29 p:nä ja piti siellä luennon „materialismista ja teosofiasta“. Kuulijoita oli noin 60 ja esitelmän jälkeen oli hetken keskustelua. Kirjallisuuttakin ostettiin.

Teosofia Helsingissä. Vaikkemme „Tietäjän“ palstoilla siitä erityisesti ole puhuneet, lienee kuitenkin lukijoillemme tunnettua, että joka sunnuntaina ja useampina pyhäpäivinä pidetään Helsingissä suomenkielinen esitelmä kl. 12 päivällä Mikonkadun 11:ssä. Puhujina esiintyvät vuorotellen Martti Humu, V. Palomaa ja Pekka Ervast. Tammikuusta saakka on niinikään joka sunnuntai pidetty ruotsinkielinen esitelmä kl. 2 päivällä samassa paikassa. Puhujina esiintyvät parhaasta päästä toht. E. Selander ja Pekka Ervast, vaikka alussa toht. Runebergkin piti pari luentoa.

Kysymysillat. Pekka Ervastin kysymysillat, joita ei oltu pidetty lokakuun alkupäivistä lukien, alkoivat taas keskiviikkona huhtikuun 8 p:nä ja jatkuvat toistaiseksi joka keskiviikko-ilta kl. 7—8 Mikonkadun 11:ssä. Kysymyksiä tekevät T. S:n jäsenet.